

Input De Groene Zaak ten aanzien van de Nationale Groene Groei Deal

Recent heeft De Groene Zaak met het ministerie van EL&I een Green deal gesloten over een aantal projecten en bijbehorende maatregelen van de overheid die nodig zijn om de duurzame initiatieven te kunnen realiseren. Al vanaf haar eerste publicatie over het instrument van de Green Deal hamert De Groene Zaak op een aantal structurele maatregelen die essentieel zijn om de noodzakelijke omslag te realiseren.

Dergelijke structurele maatregelen behoren de kern te zijn van een 'koopelovereenkomst' tussen een groot aantal partijen en de overheid. Alleen zo'n sterke coalitie kan de implementatie van deze maatregelen garanderen. Als structurele, concrete verbeteringen van het overheidsbeleid ten aanzien van duurzaam ondernemerschap deel uitmaken van een overkoepelende Green Deal, dan zal De Groene Zaak zich daar van harte achter scharen. Maar de huidige koopelovereenkomst omvat deze structurele maatregelen momenteel onvoldoende. De Groene Zaak zal zich verbinden aan en inzetten voor een Green Deal in de vorm van een koopelovereenkomst indien de onderstaande uitgangspunten (Deel 1) en concrete maatregelen (Deel 2) worden opgenomen.

Deel 1. Uitgangspunten

Stabiel lange termijnbeleid

Een kabinet overstijgend plan van aanpak. Het kabinet stelt een plan van aanpak voor de lange termijn op waarin kabinet overstijgende afspraken worden vastgelegd, zodat een consistent beleid wordt vastgelegd. In dit plan worden de in deze notitie opgenomen uitgangspunten uitgewerkt. De transitie naar een duurzame economie wordt een urgente activiteit die de overheid actief uitdraagt. Veel ondernemers waren teleurgesteld door het ontbreken van duurzame ontwikkeling in de Miljoenennota 2011.

Strengere normen binnen redelijke termijnen. De overheid stelt nog deze kabinetsperiode heldere en scherpere normen voor efficiënt gebruik van energie en materialen vast, die in de tijd, volgens een voorspelbare systematiek, steeds strenger worden. Bij voorkeur zijn dit technologie-neutrale doelvoorschriften, waarbij het aan de markt is welke middelen worden toegepast.

Doorbreken barrières

Concrete maatregelen gericht op grootschalige toepassing van duurzame technologieën. Het kabinet zet in de Green Deal vooral in op innovatie en op duurzaam inkopen door de eigen organisatie. Een dergelijk commitment wil De Groene Zaak ook graag zien voor beleid dat grootschalige toepassing van duurzame initiatieven mogelijk maakt, met technieken die nu al voorhanden zijn. Daarmee kunnen duurzame ondernemers in Nederland een internationaal goede concurrentiepositie veroveren.

Verdere vergroening van belastingen. Het kabinet zegt toe dat het nog in deze kabinetsperiode start met het verschuiven van de lasten van arbeid en omzet naar energie en grondstoffen, bij

gelijkblijvende totale belastingdruk. Dat is overeenkomstig de voorstellen van de Europese Commissie in de Roadmap voor een Resource Efficiënt Europe .

Gerichte stimulering van pre-competitieve innovaties. De overheid zal gerichte wetgeving, subsidies en fiscale maatregelen ontwikkelen voor pre-competitieve innovaties die een sleutelrol kunnen vervullen in een duurzame economie.

Gelijk speelveld

Het speelveld voor duurzame ondernemers gelijktrekken. De overheid voert het principe van ‘de vervuiler betaalt, de duurzame bespaart’ door via consequente differentiatie van belastingen: hogere belastingen voor vervuilende en verspillende activiteiten, lagere belastingen voor schone en zuinige alternatieven met relatief laag materiaal- en energiegebruik.

Verscherpen en aanvullen van bestaande maatregelen, zoals het Europese systeem voor emissiehandel. In Europees verband zal de Nederlandse overheid ijveren voor lagere plafonds en uitbreiding van het systeem naar andere sectoren. Daartoe zijn mogelijkheden, met behoud van de goede concurrentiepositie van Nederlandse en Europese bedrijven. Aanvullend binnenlands beleid zoals heffingen is nodig zolang de resulterende prijs van CO₂ de duurzame ondernemer onvoldoende helpt.

Financiering

Het kabinet zet beleid in voor het mobiliseren van privaat kapitaal voor duurzaam ondernemerschap. Dat is nodig voor opschalen van duurzame initiatieven die nu al op de markt tot bloei komen, maar worden geremd. De overheid zal naast ‘onderzoek initiëren’ naar fiscale mogelijkheden, inzetten op het financieren van de opschaling, bijvoorbeeld via concrete initiatieven zoals leninggaranties, groene investeringsfondsen of nieuwe financieringsvormen voor energiebesparing in de gebouwde omgeving.

Belemmeringen wet en regelgeving

Realiseren gunstig investeringsklimaat door het wegnemen van belemmeringen in wet-en regelgeving. Veel van deze belemmeringen komen voort uit wet- en regelgeving. Zo bieden tal van ruimtelijke voorschriften, welstandseisen, eisen op het gebied van productnormering en hinder- en geluidsvergunningen (onbedoeld) weinig ruimte voor verduurzaming. Hetzelfde geldt voor de meststoffenwetgeving en de afvalstoffenregelgeving. Bovendien blijkt bij het ontwikkelen van duurzame initiatieven regelgeving soms strijdig te zijn. Door dit soort belemmeringen en barrières weg te nemen draagt de overheid sterk bij aan een gunstig investeringsklimaat voor duurzame investeringen.

Deel 2. Concrete maatregelen

Effectieve uitvoering volgens de in het voorgaande beschreven uitgangspunten kan snel plaatsvinden door onderstaande maatregelen te nemen.

Doorbreken barrières

- Het kabinet voert in de huursector een woonlastenbenadering in. Tevens maakt het bindende afspraken met corporaties en bedrijfsleven voor het realiseren van 30% energiebesparing.
- Het innovatiebeleid wordt actief ingezet om de opschaling van bestaande innovaties te faciliteren. Door de grootschalige uitrol van kwalitatief betere technieken komt kostenreductie tot stand. Dit leidmotief wordt opgenomen in de uitgangspunten van de Bedrijfslevenbrief en is ook leidend voor het Innovatiefonds.
- De op generieke tarieven gebaseerde tariefstructuur wordt aangepast zodat belemmeringen voor het doorleveren van decentraal opgewekte duurzame energie worden weggenomen.
- Het kabinet zal de regeling voor zelflevering (saldering voor de meter) stapsgewijs verruimen.

Gelijk speelveld

- Het kabinet maakt een aanvang met het afbouwen van de belastingkortingen voor producenten en (groot)verbruikers van fossiele energie.
- Het kabinet introduceert een verbod of bonus-malusregeling op lozing van restwarmte.
- Het kabinet zal pleiten voor een verhoging van de emissiereductiedoelstelling van CO₂ voor 2020 zoals voorgesteld door de Europese Commissie. Dit draagt kosteneffectief bij aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen in 2050.

Financiering

- Het kabinet maakt het mogelijk om de ozb te koppelen aan de energetische waarde van woningen. Die koppeling kan budgetneutraal voor de schatkist worden gerealiseerd.
- De regeling BBMKB Innovatief moet worden verhoogd en dient onderscheid te maken tussen de opstartfase (garantie 1) en groeifase (garantie 2). Een duurzame technostarter moet gedurende zijn groei in aanmerking komen voor beide garanties (cumulatief). Op deze wijze kan een innovatief bedrijf daadwerkelijk via garanties begeleid worden naar stand-alone bancability.
- Nieuwe garantieregelingen moeten worden opgezet die gericht zijn op het afdekken van zeer specifieke risico's bij energieopwekkingsprojecten, om zo opschaling en de transitie (van fossiel naar duurzaam) te versnellen. Een (sterk) vereenvoudigde en verbrede vorm van het Garantiefonds Geothermie zou hiervoor model kunnen staan.

- Herstellen Groenregeling oude stijl. Deze PPS-constructie was een zeer succesvolle groene 'innovatiemotor' met een ongekend hoge multiplier (1 euro overheidsgeld leidde tot 40 euro aan groene en innovatief financieringen).

Belemmeringen wet en regelgeving

- Aanpassingen van het vergunningstelsel zodat meer duurzame technieken vergunningsvrij zijn (bijvoorbeeld NOK windturbines). In vergunningen voor windturbines kan meer ruimte voor een hoger vermogen, onder de randvoorwaarde van gelijkwaardige of verminderde impact op de omgeving.
- De Nederlandse wetgeving voor netwerken wordt gelijkgesteld aan de Europese. Het kabinet erkent het begrip 'directe lijnen' en staat gereguleerde marktwerking toe voor kleine samenwerkingsverbanden.
- Er wordt een Green Deal Board opgericht. Tot de taken van deze Green Deal Board behoort onder meer voorstellen te doen om belemmeringen op het gebied van wet- en regelgeving voor het brede bedrijfsleven weg te nemen. De Groene Zaak adviseert om aan de Green Deal Board een Taskforce Knelpunten te koppelen die knelpunten niet alleen kan identificeren, maar ook het mandaat heeft deze daadwerkelijk weg te halen. Dat kan bijvoorbeeld door (tijdelijk) experimenteerruimte te creëren en de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen te monitoren. De Green Deal board dient een representatieve afspiegeling te zijn van de partijen die meewerken aan de Green Deal.